

Revisjonsplan 2023 Rana kommune

02. Oktober 2023

Agenda

01 Status 2022

02 Oversikt over vår revisjon

03 Risikovurdering

04 Mislighetsdiskusjon

05 Tids- og kommunikasjonsplan

06 Revisjonsteam

Oppsummering tidligere revisjonsrapport

- **Revisjonsbrev nr 8 (2022)**

- Tidsriktige endringsmeldinger lønn - naturalytelser

- Oppfølging VISMA HRM

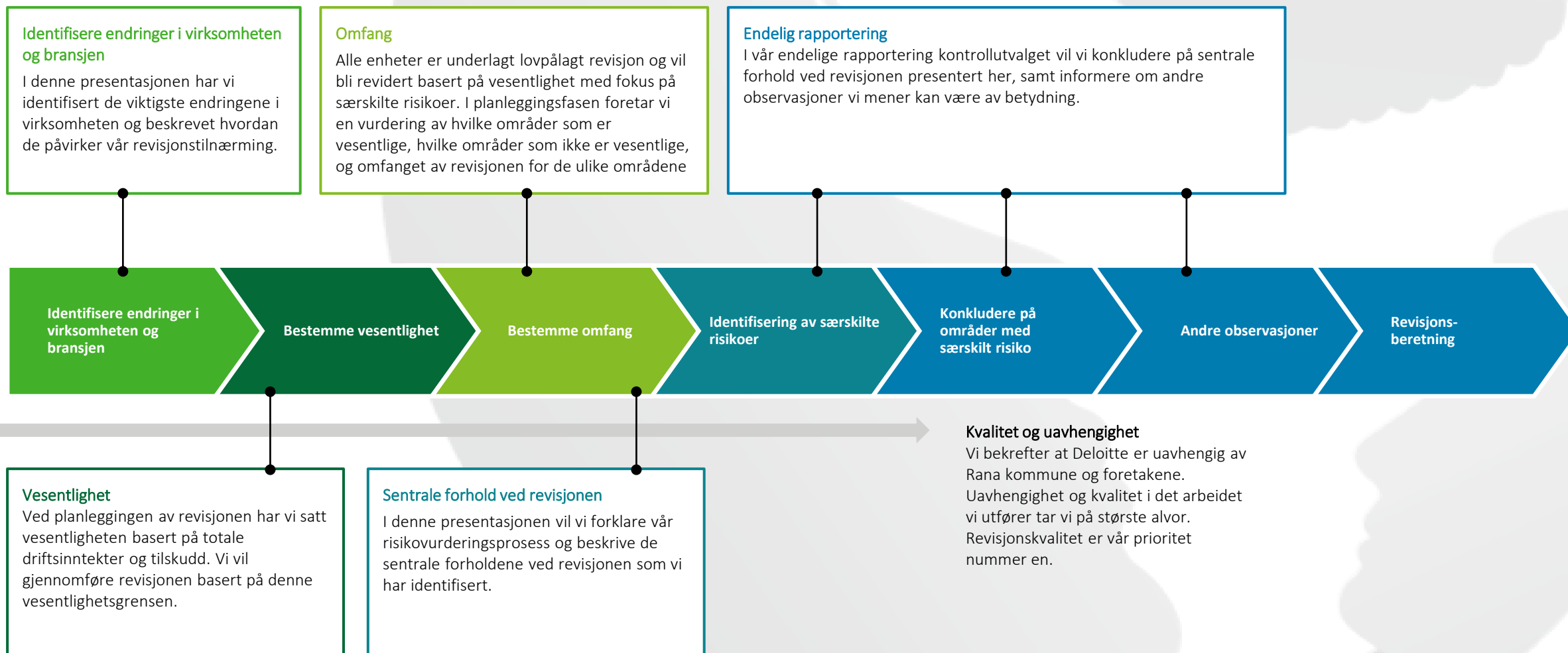
- Kontroller mva-kompensasjon

- Vi har gjennom vår revisjon konstatert at det gjøres kontroller av både regnskapsfører og controller, og at det er etablert tilfredsstillende kontrollrutiner. Vi vil likevel kommentere at det fortsatt en del feil som må følges opp, og vi oppfatter at det er forbedringspotensial til gjennomføring av den interne kontrollen.

- Usikre forpliktelser

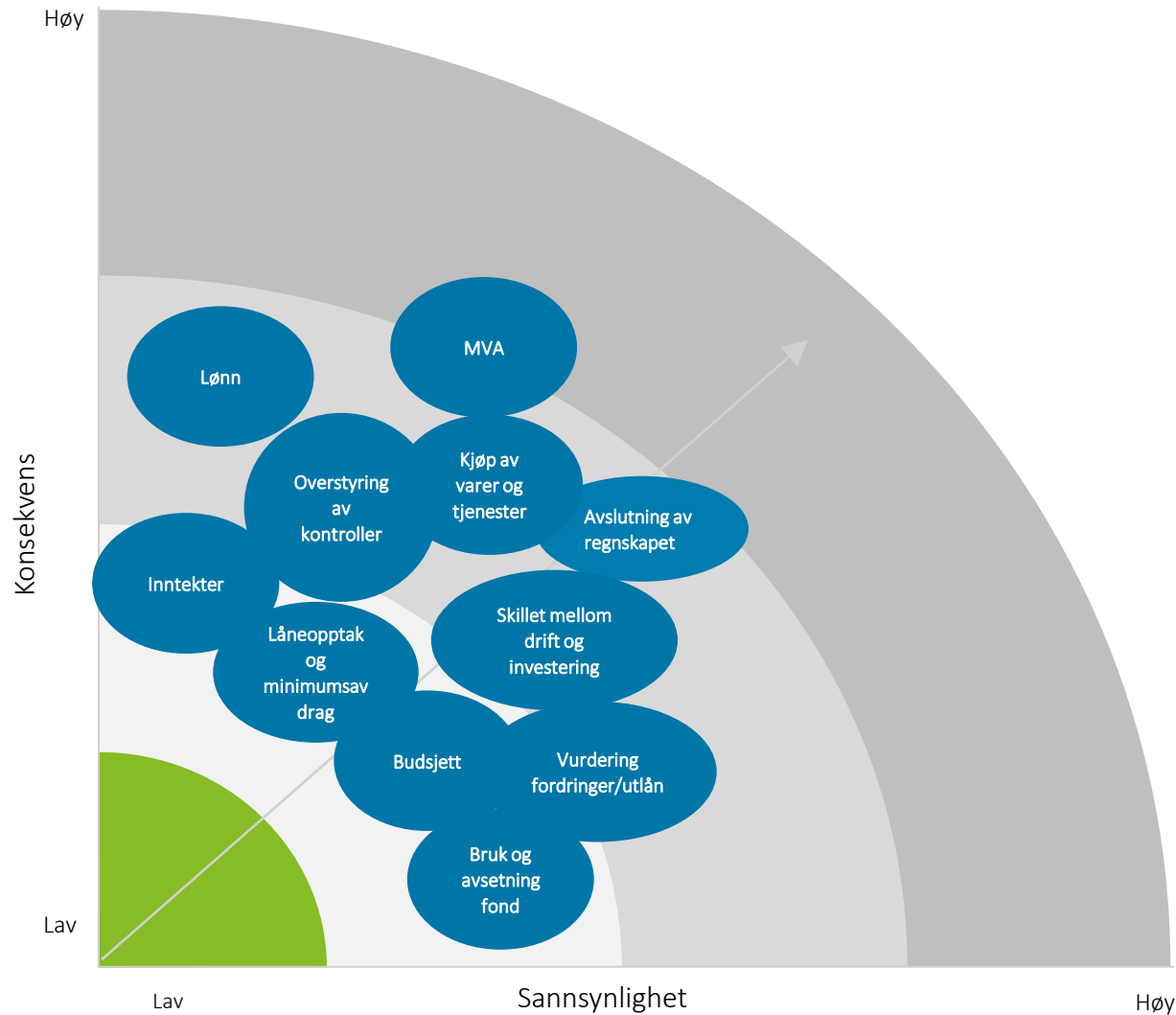
- Det vises til note 19, der det er opplyst at kommunen er saksøkt av Gjensidige Forsikring for regresskrav kr 8,3 MNOK. Utfallet av sakene kan ennå ikke fastslås, og det er følgelig ikke gjort noen avsetning i årsregnskapet for en eventuell forpliktelse. Dette forholdet har ingen betydning for vår konklusjon om regnskapet.

En oversikt over vår revisjon

Risikovurdering

Sannsynlighet for vesentlige feil i regnskapet

Vesentlige risikoforhold

- Basert på møter med ledelsen, samt erfaringer fra fjorårets revisjon har vi gjennomført en risikovurdering. Risikokartet oppsummerer forhold som vil være gjenstand for stor oppmerksomhet i vår revisjon. Vi vil kontinuerlig oppdatere vår risikovurdering og informere om vesentlige endringer som oppstår.
- Risikovurderingen skjer med utgangspunkt i sannsynlighet og konsekvens, og fremgår av figuren.
- Risikokartet oppsummerer de viktigste risikoforholdene som vi vil ha fokus på i vår revisjon
 - Stor grad av skjønn
 - Ikke rutinemessige transaksjoner/ vurderinger
 - Komplekse transaksjoner/regler
- Risiko relatert til engangshendelser vil vurderes løpende med hensyn til vesentlighet og revisjonstilnærming

Beskrivelse av revisjonen av de ulike transaksjonsklassene og aktivitetene i forbindelse med disse, og hvilke systemkontroller som er utført og resultatet av disse, inkludert anbefalinger til forbedringer i internkontroll og/eller økonomiforvaltning

Område	Formål	Målsetting	Status
Lover, regler, interne styringsmål og rammer for finansiell rapportering	<p>Foretakets internkontroll er egnet til å sikre korrekt rapportering og bidra til at virksomheten når sine mål</p> <p>Etablert internkontroll er egnet til å avdekke og forebygge misligheter og / eller korrupsjon</p>	<p>Gjennom vår gjennomgang av foretakets retningslinjer og rutiner, vil vi vurdere hvorvidt det er etablert internkontroll som er hensiktsmessig for å forebygge vesentlige feil eller mangler i den finansielle rapporteringer, samt være egnet til å forbygge og avdekke ev. korrupsjon og misligheter.</p>	
Inntekter og utgifter, herunder avviksanalyse/ budsjett-oppfølging	<p>Inntektsførte leieinntekter er gyldige, fullstendige og korrekt periodisert</p> <p>Bokførte utgifter er gyldige og korrekt periodisert</p> <p>Bokførte utgifter er attestert</p> <p>Vurdering aktivering vs. kostnadsføring</p> <p>Sikre korrekt avgiftsbehandling</p>	<p>Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av avvik • Budsjettregulering • Fakturering av leieinntekter • Bokføring av tilskudd • Bokføring av attesterte fakturaer • Bokføring i driftsregnskapet 	
Lønn	<p>Bokførte lønnsutgifter er gyldige og korrekt periodisert</p> <p>Bokførte lønnsutgifter er attestert</p>	<p>Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bokføring av fast lønn, variabel lønn og reiseregninger 	

Beskrivelse av revisjonen av de ulike transaksjonsklassene og aktivitetene i forbindelse med disse, og hvilke systemkontroller som er utført og resultatet av disse, inkludert anbefalinger til forbedringer i internkontroll og/eller økonomiforvaltning, forts.

Område	Formål	Målsetting	Status
Regnskapsføring av pensjoner	Balanseførte pensjoner er basert på input fra lønssystemet Aktuarberegninger er nøyaktig og basert på riktige forutsetninger	Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for: <ul style="list-style-type: none"> Bokføring av beregnede pensjonsforpliktelser 	
Regnskapsføring knyttet til varige driftsmidler	Investering i varige driftsmidler bokføres i henhold til vedtak og investeringsrammer Avskrivning foretas i henhold til kommuneloven	Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for: <ul style="list-style-type: none"> Bokføring av varige driftsmidler, herunder skille mellom føring i driftsregnskapet og investeringsregnskapet avskrivninger 	
Verdsettelse av fordringer	Balanseførte verdier av fordringer er ikke overvurdert Verdivurderinger er foretatt på riktig grunnlag Balanseførte verdier eksisterer	Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner og modell for: <ul style="list-style-type: none"> Vurdering av nedskrivningsbehov 	
Gjeld	Langsiktig gjeld avdras i henhold til lovregulert minsteavdrag Opptak av gjeld foretas i henhold til vedtak	Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for: <ul style="list-style-type: none"> Beregning av minsteavdrag Opptak av gjeld 	
Egenkapital - fond	Bruk av bundne fond i henhold til forutsetninger Avslutning av regnskapet	Vi vil oppdatere, vurdere og teste foretakets rutiner for: <ul style="list-style-type: none"> Bruk av bundne fond Regnskapsavslutning 	

Forenklet etterlevelseskontroll

Forenklet etterlevelseskontroll 2022

Kontroll av etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunen interne regelverk:

Gjennomføring og dokumentasjon av årsoppgjørdisponeringer

- Basert på utførte handlinger og innhentede bevis, samt erfaringer fra ordinær revisjon, ser vi at det gjennomførte årsoppgjørdisponeringer er i samsvar med gjeldene forskrifter og budsjett.
- Regnskapet er avlagt og rapportert tidsriktig, og vi er forelagte dokumentasjon til alle vesentlige balanseposter.
- Vår konklusjon er at det ikke foreligger svakheter i Rana kommune sin rutine for gjennomføring av årsoppgjørdisponeringer.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt ansvar med økonomiforvaltningen og til Rana kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Vi vil velge et nytt område for kontroll hvert år. Vi har valgt å se på kommunens overholdelse av finansreglementet som tema for kommende forenklet etterlevelseskontroll.

Vi ønsker også innspill fra kontrollutvalget til mulige kontrollområder.

Mislighetsdiskusjon

Risikobasert revisjon

Eksposering

Størst sannsynlighet

Regnskapsmessig utfordring

Misligheter

Indikasjoner

Kjente forhold

Tiltak for å hindre/avdekke

Mislighetsansvar og uttalelser fra ledelsen

Nærmere om ansvar

Deres ansvar	Vårt ansvar	Karakteristika ved misligheter
<ul style="list-style-type: none">Hovedansvaret for å hindre og oppdage misligheter ligger hos ledelsen og styret, inkludert etablering og vedlikehold av internkontroll knyttet til påliteligheten av finansiell rapportering og overholdelse av relevante lover og regler.	<ul style="list-style-type: none">Vi er pålagt å innhente en erklæring fra ledelsen vedrørende internkontroll, risikovurdering og om ledelsen er kjent med eller om det har vært tilfeller av misligheter.Som revisorer innhenter vi en betryggende sikkerhet, men ikke en absolutt sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil	<ul style="list-style-type: none">Feilinformasjon i regnskapet kan oppstå enten på grunn av misligheter eller feil. Misligheter er en bevisst handling begått av en eller flere personer innen ledelsen, av personer som har overordnet ansvar for styring og kontroll, av ansatte eller av andre, som innebærer uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel.Det er to typer misligheter som er relevante for revisor – feil som skyldes uredelig regnskapsrapportering og feil som skyldes underslag av eiendeler.

Vi vil innhente følgende i uttalelse fra ledelsen:

- Vi bekrefter at vi har påsett at kommunens regnskap og formuesforvaltning av betydning for regnskapet er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som vi finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.*
- Vi bekrefter at ledelsen erkjenner sitt ansvar for utformingen, iverksettelsen og vedlikeholdet av intern kontroll for å forhindre og avdekke misligheter.*
- Vi har gitt revisor opplysning om resultatene av vår vurderinger av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.*
- Vi har gitt revisor opplysning om alle eventuelle påstander eller mistanker om misligheter som kan ha påvirket regnskapet og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre.*

Mislighetsansvar og uttalelser fra ledelsen

Vi vil gjøre følgende forespørsler vedrørende misligheter:

Ledelsen

Ledelsens vurderinger av risikoen for at regnskapet kan være vesentlig feil på grunn av misligheter, inkludert type, omfang og hyppighet av slike vurderinger.

Ledelsens prosess for å identifisere og respondere til risiko for misligheter i konsernet.

Ledelsens kommunikasjon, hvis utført, til styret vedrørende etablerte prosesser for å identifisere og respondere på risiko for misligheter i konsernet.

Ledelsens kommunikasjon, hvis utført, til ansatte vedrørende deres syn på forretningsutførelse og etisk oppførsel.

Hvorvidt ledelsen har kjennskap til faktisk, mistenkt eller påstått misligheter som kan påvirke kommunen.

De med overordnet ansvar og kontroll

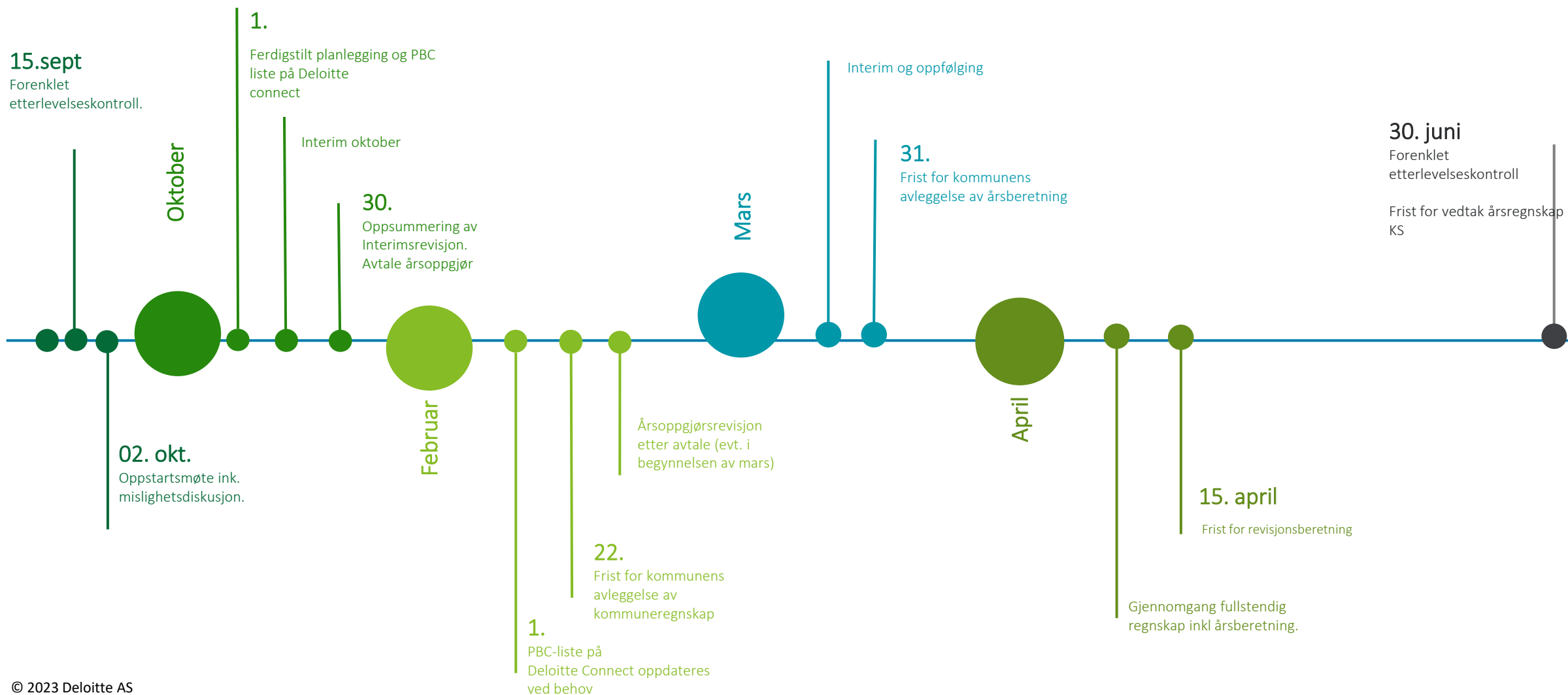
Hvordan de med overordnet ansvar og kontroll (styret og revisjonsutvalg) utfører overvåkning av ledelsens prosesser for å identifisere og respondere til risikoer for misligheter i konsernet og internkontroller som ledelsen har etablert for å redusere disse risikoene.

Hvorvidt de med overordnet ansvar og kontroll har kjennskap til faktisk, mistenkt eller påstått misligheter som kan påvirke kommunen.

Synspunkter de med overordnet ansvar og kontroll har på hvilke særskilte risikofaktorer for misligheter som påvirker konsernet.

Tidsplan

I tillegg løpende prosjektregnskap og attestasjon momskompensasjon

Revisjonsteam

Harald Halvorsen

Ansvarlig partner
M: +4795816905
E: hhalvorsen@deloitte.no

Nina Meidell Løsnes

Senior
M: +4795935413
E: nlosnes@deloitte.no

Kamilla Celine Magnussen

Associate
M: +4794837555
E: kmagnussen@deloitte.no

Ole Jørund Eggan

Senior
M: +4790864057
E: oeggan@deloitte.no

Solveig Rabliås

Associate
M: +4790717935
E: srablias@deloitte.no

Jonny I. Rabben

Advokat / partner
M: +4790856321
E: jrabben@deloitte.no

Ine Rørstrand Gustavsen

Manager
M: +4741621715
E: ingustavsen@deloitte.no

Uavhengighet og honorar

Som en del av våre forpliktelser i henhold til norsk revisorlov med henvisning til EU-forordningen og for å gjøre det mulig for kontrollutvalget å etterleve deres krav, vil vi rapportere følgende:

Bekreftelse av uavhengighet

Vi bekrefter at revisjonsteamet, og andre i firmaet etter behov, Deloitte AS og, der det er aktuelt, andre selskaper i Deloitte-nettverket er uavhengige av Rana kommune og foretakene. Vi vil på nytt bekrefte vår uavhengighet og objektivitet overfor kontrollutvalget for revisjonen av 2022 regnskapet i vår endelig rapportering til kontrollutvalget.

Eventuelle trusler mot vår uavhengighet og tiltakene som brukes for å redusere disse truslene har blitt/vil bli tidsriktig diskutert med kontrollutvalget.

Honorarer

Ved endt revisjon vil vi gi en oversikt til kontrollutvalget, over andre tjenester vi har levert i perioden, med tilhørende honorarer.

Tjenester utenfor ordinær revisjon

Etter vår oppfatning er det ingen inkonsistens mellom norsk revisorlov og kommunens policy for levering av andre tjenester, eller noe eksisterende brudd på denne policyen. Vi fortsetter å vurdere vår uavhengighet og sørger for at passende sikkerhetstiltak er på plass, inkludert, men ikke begrenset til, rotasjon av partnere og andre ledende ansatte.

Vi bekrefter at nivået på andre tjenester som er levert, sammenlignet med revisjonshonoraret, ikke anses å være en trussel mot vår uavhengighet.

Vi bekrefter at alle andre tjenester må forhåndsgodkjennes av kontrollutvalget og revisjonspartneren før de leveres.

Forpliktelser klientservice

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms or their related entities (collectively, the “Deloitte organization”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser.

No representations, warranties or undertakings (express or implied) are given as to the accuracy or completeness of the information in this communication, and none of DTTL, its member firms, related entities, employees or agents shall be liable or responsible for any loss or damage whatsoever arising directly or indirectly in connection with any person relying on this communication. DTTL and each of its member firms, and their related entities, are legally separate and independent entities.